

Załącznik
do Uchwały Nr XLIX/119/2017
Rady Miasta Żagań
z dnia 28 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

ORAZ

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

W GMINIE ŻAGAŃ O STATUSIE MIEJSKIM

NA 2018 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żagań o statusie miejskim na 2018 rok, zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy w zakresie prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.).

Program uwzględnia także zadania własne gminy w zakresie zwalczania narkomanii, określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r., poz. 783 z późn. zm.), a także cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Ponadto zgodnie z ww. ustawami stanowi on również część strategii rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

Zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020, do realizacji zaplanowano cele w zakresie promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej, szkolenia kadr, redukcji szkód oraz szeroko pojętej profilaktyki. Ujęte w Programie działania wpisują się w następujące rodzaje profilaktyki:

1) uniwersalną – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na całe populacje, to jest działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój; działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym; przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi;

2) selektywną – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego; profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy; profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym;

3) wskazującą – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami; niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem tych substancji).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na szczeblu lokalnym, wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i środków psychoaktywnych oraz ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Program powinien stanowić, najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych, odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, z uwzględnieniem jego środowiskowej specyfiki. Oznacza to, że musi on być oparty na dokładnej analizie potrzeb i możliwości ich zaspokojenia. W tym celu systematycznie, co cztery lata, przeprowadzane są profesjonalne badania, na bazie których przygotowana jest diagnoza lokalnych problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych, stanowiąca rokrocznie punkt wyjścia do tworzenia Programu. W roku 2014 wykonana została lokalna diagnoza, monitoring i strategia rozwiązywania problemów uzależnień (uzależnienia chemiczne i behawioralne) i innych zagrożeń społecznych (przemoc środowiskowa i domowa, cyberprzemoc) stanowiąca podstawę przygotowania Programu w kolejnych latach. Należy jednak podkreślić, że w Programie zamieszczono jedynie fragmenty znacznie obszerniejszej diagnozy, stanowiące w większości wyniki podsumowujące przeprowadzone badania. Cały tekst diagnozy dostępny jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Żagań. Kolejna diagnoza zaplanowana została do realizacji na 2018 rok.

Zadania zawarte w Programie i sposoby ich realizacji, dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom w mieście Żagań oparte jest na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy ze wszystkimi środowiskami. Działania te odzwierciedla Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, oraz przeciwdziałania przemocy.

Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta Żagań

IDENTYFIKACJA LOKALNEGO POTENCJAŁU

ZASOBY GMINNE

❖ **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Do zadań MKRPA należy m.in. inicjowanie lokalnych działań dotyczących problematyki uzależnień, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Komisja ma także możliwość przeprowadzania rozmów z ofiarami, sprawcami i świadkami przemocy w rodzinie, a także powiadamianiu policji lub zawiadomianiu prokuratury o popełnieniu przestępstwa znęcania się. MKRPA jest również uprawniona do zakładania Niebieskich Kart.

❖ **NZOZ Ośrodek Terapeutyczny "PROFIL" w Żaganlu**

Placówka ta realizuje działania w zakresie diagnozy i terapii osób uzależnionych oraz osób współuzależnionych a także pomocy dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.

❖ **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze. Do zadań grup roboczych należy w szczególności opracowanie i realizacja planu pomocy indywidualnej oraz monitorowanie sytuacji rodzin w przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, a także dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

❖ **Organizacje pozarządowe oraz grupy samopomocowe**

- Organizacje pozarządowe stanowią istotne wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin. Realizują one działania będące bardzo ważnym uzupełnieniem działań terapeutycznych realizowanych w placówkach leczenia uzależnień. Są także pomocne w reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu.

- Uczestnicy grup samopomocowych w oparciu o własne doświadczenia wspólnie starają się radzić sobie z trudnościami dotyczącymi ich samych oraz ich bliskich.

W Żaganlu działa Żagańskie Stowarzyszenie Klubu Abstynenta "Promyk"

❖ **Straż Miejska w Żaganiu**

Do zadań Straży Miejskiej należy m.in. kontrola zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych i przeciwdziałanie innym wykroczeniom związanym z nadużywaniem alkoholu.

❖ **Komenda Powiatowa Policji w Żaganiu**

Jeśli chodzi o przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie to Policja realizuje w tym obszarze zadania takie jak:

- ✓ kontrole punktów sprzedaży alkoholu, wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wywiady środowiskowe, kontrole trzeźwości wśród kierowców, działania profilaktyczne, kontrole zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych
- ✓ prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, zapewnianie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa, informowanie ofiar i świadków o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców

❖ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu**

Do zadań OPS należy m.in.:

- ✓ praca socjalna z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie (m.in. możliwość zakładania Niebieskich Kart) i inne problemy społeczne
- ✓ motywacja do podjęcia leczenia i udziału w programach korekcyjnych

❖ **Inne instytucje uprawnione do wszczynania procedury Niebieskiej Karty**

Oprócz Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, w przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie procedurę Niebieskiej Karty mogą wszcząć:

- ✓ placówki służby zdrowia
- ✓ placówki oświatowe

INNE ZASOBY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ GMINY

❖ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żaganiu**

Poradnia udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom. Pomoc ta ma charakter wszechstronny, ukierunkowana jest m.in. na dzieci i młodzież z grup ryzyka. Istotne są także oddziaływania na rzecz wspomagania wychowawczej funkcji rodzin. Wśród zadań realizowanych przez Poradnię znajduje się oczywiście także diagnoza i terapia członków rodzin uwikłanych w przemoc domową.

W ramach Poradni działa Punkt Uzależnień Toksycznych. Działania oferowane w ramach punktu to między innymi:

- udzielanie porad dotyczących uzależnienia od nikotyny, alkoholu, narkotyków itp.;
- doradztwo w zakresie form pomocy osobom uzależnionym;
- pomoc psychologiczna w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem.

❖ **Sąd Rejonowy w Żaganiu**

Do zadań Sądu należy m.in.:

- ✓ orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
- ✓ ustanawianie nadzoru kuratora sądowego
- ✓ możliwość stosowania kar wobec sprawców przemocy oraz przymusu poddawania się terapii dla sprawców przemocy.

❖ **Prokuratura Rejonowa w Żaganiu**

Zadania prokuratury to m.in.:

- ✓ czuwanie nad ściganiem przestępstw związanych ze spożyciem lub handlem alkoholem i narkotykami
- ✓ prowadzenie lub nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych - art. 207 k.k. (znęcanie się), oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądem w tej kategorii spraw.
- ✓ wnioskowanie do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego

METRYKA GMINY

Miasto Żagań liczy 26.164 mieszkańców (stan na 31.12.2014 r.)

w tym:

- liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia: 21.574 osoby (stan na 31.12.2014 r.)

DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Stan na 31.12.2014 r.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

Ogółem	93
<i>w tym:</i>	
<i>a/ do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)</i>	
ogółem:	63
w tym powyżej 18%	57
<i>b/ do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)</i>	
ogółem:	30
w tym powyżej 18%	18

Jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w Żaganiu na 231 mieszkańców powyżej 18 roku życia

Jak pokazują badania, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca koreluje z umieralnością spowodowaną chorobami serca, nowotworami, śmiercią wynikłą bezpośrednio ze spożywania alkoholu oraz z umieralnością całkowitą. **Polityka kontroli liczby punktów sprzedaży alkoholu jest więc istotnym instrumentem kształtowania kondycji zdrowotnej mieszkańców.**

JAK WYGLĄDA SZACUNKOWA SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŻAGANIU *

- Liczba osób uzależnionych od alkoholu:
560-840
- Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo):
1.120-1.400
- Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików:
1.120-1.400
- Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu:
1.400-1.960
- Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli):
1.480-1.870

* wg danych szacunkowych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

DZIAŁANIA LOKALNE W ROKU 2013 i 2014

❖ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim pićm poważne szkody społeczne a niechzące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu mogą być zgłoszone do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

ROK	Rozmowy interwencyjno-motywacyjne		
	Liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	Liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do zobowiązania do leczenia odwykowego	Skierowano do sądu
2013	30	13	16
2014	33	22	17

❖ Grupy samopomocowe, rehabilitacja

• Formy działania	Liczba
Stowarzyszenia abstynenckie, lub kluby abstynenta	1
AA (dla uzależnionych).....	1
Al-Anon (dla współuzależnionych).....	1

❖ Profilaktyka dzieci i młodzieży

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez gminy w tej dziedzinie jest: „prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, w szczególności dla młodzieży”.

W chwili obecnej kładzie się nacisk na realizację rozbudowanych programów profilaktycznych i tworzeniu świetlic socjoterapeutycznych. W nowoczesnych programach wiedza o środkach uzależniających i o uzależnieniach to zaledwie 10-15% całego programu. Główny nacisk kładzie się natomiast na uczenie się takich umiejętności życiowych, które pozwolą zmniejszyć ryzyko wejścia na drogę uzależnienia. Wynika to z przekonania, że człowiek o prawidłowej samoocenie, zadowolony z życia, umiejący egzekwować swoje prawa i radzić sobie w trudnych sytuacjach nie będzie odczuwał potrzeby wspomagania się chemicznymi środkami zmieniającymi świadomość.

Czym jeszcze charakteryzują się nowoczesne programy profilaktyczne?

- Dobrze jest, jeśli nie są to jednorazowe spotkania. Zajęcia realizowane są cyklicznie i trwają w sumie kilkanaście godzin.
- Nie opierają się one na biernym słuchaniu, lecz na zdobywaniu wiedzy, zmianie przekonań i zachowań, a także na rozwoju osobistym poprzez aktywny udział uczestników.

<i>❖ Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne w 2013 r.</i>	Liczba osób uczestniczących		
	uczniów	nauczycieli	rodziców
<i>Programy Profilaktyczne rekomendowane przez KBPN oraz PARPA realizowane w 2013 r.</i>	363	0	0
<i>Programy Profilaktyczne rekomendowane przez KBPN oraz PARPA realizowane w 2014 r.</i>	41	0	0
<i>Inne programy profilaktyczne w 2013 r.</i>	177	0	0
<i>Inne programy profilaktyczne w 2014 r.</i>	406	40	30

<i>❖ Miejsca pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym:</i>	Liczba			
	placówek	dzieci	W tym: z rodzin alkoholowych	wychowawców
<i>Realizujące program opiekuńczo-wychowawczy w 2013 r.</i>	4	110	110	5
<i>Realizujące program opiekuńczo-wychowawczy w 2014 r.</i>	4	104	104	5

<i>❖ Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:</i>	Liczba dzieci w 2013 r.	Liczba dzieci w 2014 r.
<i>Dzieci korzystające z działań na rzecz dożywiania, uczestniczące w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</i>	169	151
<i>Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych</i>	69	74
<i>Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych</i>	1.318	1.255

BADANIA ILOŚCIOWE W MONITOROWANIU – DANE Z INSTYTUCJI WSKAŹNIKI DYNAMIKI ZMIAN

Rolę wskaźników monitorowania zagrożeń społecznych bardzo dobrze spełniają dane z instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie tych problemów. Istotne też są informacje dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych. W naszych badaniach posługujemy się danymi liczbowymi obejmującymi okres 3 ostatnich lat a także procentowymi wskaźnikami dynamiki zmian.

SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych gminy pobierają opłatę. Wysokość opłat przy mniejszych obrotach jest stała, natomiast po przekroczeniu ustalonych ustawowo kwot powiązana jest z wartością sprzedaży tych napojów w sklepach i lokalach gastronomicznych. Dlatego monitorując wysokość opłat wnoszonych na rachunek gminy możemy uzyskać informacje o dynamice wzrostu sprzedaży napojów alkoholowych.

➤ Wysokość środków finansowych z rocznych opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych - dane ilościowe

Wysokość środków finansowych w tysiącach złotych	2011	2012	2013	2014
	559	531	527	560

Wskaźnik dynamiki zmian	2011	2012	2013	2014
	100%	95%	94%	100%

Wysokość opłat za korzystanie z zezwoleń (a co za tym idzie – wielkość sprzedaży napojów alkoholowych) zmniejszała się w latach 2012 i 2013, W roku 2013 w stosunku do roku 2011 opłaty zmniejszyły się o 6%, po czym w roku 2014 wzrosły do poziomu z roku 2011.

WNIOSKI O ZOBOWIĄZANIE DO LECZENIA ODWYKOWEGO

➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jednym z zadań gminnych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, łącznie z podejmowaniem wobec osób szczególnie opornych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu.

➤ Podjęcie czynności zmierzających do zobowiązanie do leczenia - dane ilościowe

Ilość wniosków o zobowiązanie do leczenia skierowanych do MMKRPA	2011	2012	2013	2014
	27	13	16	86

Wskaźnik dynamiki zmian	2011	2012	2013	2014
	100%	48%	59%	318 %

Analiza powyższych danych jest o tyle utrudniona, że odzwierciedlają one nie tylko realną skalę destrukcyjnych problemów alkoholowych, ale też aktywność instytucji i osób

składających wnioski o leczenie odwykowe. Opis zmian ilościowych może więc mieć wydźwięk zarówno negatywny (skala problemów alkoholowych), jak i pozytywnych (zwiększenie świadomości społecznej, sprawnie działające służby).

ZAKŁÓCANIE PORZĄDKU PUBLICZNEGO ZWIĄZANE Z ALKOHOLEM

➤ Policja - alkohol

➤ Zatrzymania do wytrzeźwienia

Liczba zatrzymań w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia	2011 317	2012 314	2013 296	2014 291
Wskaźnik dynamiki zmian	2011 100%	2012 99%	2013 93%	2014 92%

Liczba osób zatrzymanych w ostatnich 3 latach w policyjnych pomieszczeniach do wytrzeźwienia zmalała o 8%.

➤ Zatrzymania osób nieletnich

Liczba zatrzymań nietrzeźwych osób nieletnich	2011 8	2012 8	2013 11	2014 6
Wskaźnik dynamiki zmian	2011 100%	2012 100%	2013 137%	2014 75%

Liczba zatrzymanych nieletnich osób nietrzeźwych wzrosła w 2013 r. o 37%, a następnie zmalała w 2014 r. o 25%.

SKALA POMOCY OSOBOM Z PROBLEMAMI ALKOHOLOWYMI I NARKOMAŃSKIMI

❖ Ośrodek Pomocy Społecznej

Skala wybranych problemów społecznych jest dosyć szybko odzwierciedlana we wnioskach o wsparcie kierowanych do Ośrodka Pomocy Społecznej. Dlatego monitorując ilość świadczeń przyznawanych przez OPS możemy wyrobić sobie pogląd o dynamice zagrożeń społecznych.

➤ Problemy alkoholowe

Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem:	876	860	808	800
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych	2011 70	2012 64	2013 67	2014 65

Wskaźnik dynamiki zmian (ogółem)	100%	98%	92%	91
Wskaźnik dynamiki zmian (świadczenia z powodu problemów alkoholowych)	2011	2012	2013	2014
	100%	91%	96%	93%

Skala świadczeń związanych z problemami alkoholowymi na przestrzeni ostatnich 3 lat zmalała o 7%.

➤ Problemy z narkotykami

Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem:	876	860	808
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów z narkotykami	2011	2012	2013
	5	6	10

Wskaźnik dynamiki zmian (ogółem)	100%	98%	92%
Wskaźnik dynamiki zmian (świadczenia z powodu problemów z narkotykami)	2011	2012	2013
	100%	120%	200%

Skala świadczeń związanych z narkotykami jest zbyt mała aby wiarygodnie określić kierunki zmian w dynamice zjawiska.

BADANIA ILOŚCIOWE W MONITOROWANIU – DANE Z POPRZEDNICH BADAŃ

Podobna do obecnej diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych była w Żaganiu przeprowadzona w roku 2006 i 2010. Porównaliśmy niektóre wyniki uzyskane wówczas i dzisiaj.

- Uczniowie, którzy spożywali alkohol 30 dni przed badaniem.

2006 r.   2010 r.   2014 r.

KLASY VI SP	12 %	9 %	5 %
KLASY III GIMNAZJUM	50 %	48 %	41 %
KLASY II SZK. PONADGIMN.	84 %	73 %	77 %

W porównaniu z ubiegłymi latami zmniejszyła się liczba uczniów klas VI oraz klas III gimnazjów pijących alkohol w okresie 30 dni przed badaniem.

- Uczniowie, którzy kiedykolwiek upili się napojem alkoholowym.

	2006 r.	2010 r.	2014 r.
Klasy VI SP	6 %	9 %	7 %
Klasy III gimnazjum	60 %	52 %	49 %
Klasy II szk. ponadgimn.	61 %	78 %	74 %

Liczba upijających się uczniów gimnazjum zmniejszyła się nieznacznie we wszystkich grupach wiekowych.

- Kontakt ze środkami odurzającymi.

	2006 r.	2010 r.	2014 r.
• KL. VI SP	7 %	6 %	5 %
• KL. III GIMN AZJUM	22 %	28 %	31 %
• KL. II SZK. PONADGIMN.	36 %	33 %	37 %

Jeśli chodzi o środki odurzające, to do kontaktów z nimi przyznaje się nieco więcej uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

- Przemoc w rodzinie.

„Która z wymienionych form przemocy wydarzyła się kiedykolwiek w twojej rodzinie?”

	2006 r.	2010 r.	2014 r.
wyzywiska	22 %	28 %	19 %
groźby	12 %	7 %	6 %
poniżanie	14 %	9 %	5 %
policzkowanie	10 %	7 %	6 %
popychanie i szarpanie	10 %	11 %	9 %
bicie	10 %	7 %	4 %
szantażowanie pieniędzmi	7 %	2 %	3 %
żadna	62 %	66 %	71 %

- Czynniki wpływające na zmniejszenie szkód alkoholowych

Jeśli zauważa Pan/i pozytywne zmiany obyczajów i zachowań alkoholowych w ostatnich latach, to są one wynikiem:	2006	2010	2014
Edukacji społecznej (prasa, radio, tv)	19 %	24 %	31 %
Działań lokalnych (leczenie odwykowe, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, grupy AA, kluby abstynenta, profilaktyka szkolna i in.)	41 %	36 %	33 %
Działań administracyjno-prawnych	22 %	11 %	9 %
Polityki cenowej wobec alkoholu	22 %	9 %	13 %
Zmian w obyczajowości	11 %	22 %	26 %
Promocji zdrowego stylu życia	39 %	29 %	34 %
Zubożenia społeczeństwa (brak pieniędzy na alkohol)	36 %	27 %	22 %
Większych możliwości wydawania pieniędzy na inne cele	11 %	13 %	9 %
Obawy o utratę pracy	56 %	49 %	44 %

Liczba osób doceniających wpływ czynników lokalnych w pozytywnych zmianach obyczajów i zachowań alkoholowych wynosi (tak jak i w poprzednim badaniu) około 1/3.

ANALIZA SWOT

SWOT – jest jedną z podstawowych technik analitycznych, stosowaną najczęściej do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danego przedsięwzięcia, której wynik jest bazą planowania strategicznego. Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed instytucją.

Składa się on z analizy czterech obszarów:

- **Strengths** – silne strony
- **Weaknesses** – słabe strony
- **Opportunities** – szanse, możliwości
- **Threats** – zagrożenia

Dwa pierwsze obszary odnoszą się do środowiska **wewnętrznego** i zawierają najistotniejsze w danym przedsięwzięciu elementy. Natomiast dwa ostatnie odnoszą się analogicznie do środowiska **zewnętrznego**.

Jest to bardzo rozpowszechniony obecnie schemat analizy powszechnie stosowany w planowaniu np. przy sporządzaniu strategii miasta.

Ze skrzyżowania tych dwóch potencjałów powstają cztery kategorie czynników:

- **wewnętrzne pozytywne** – mocne strony, W mocnych stronach wyeksponowane są te lokalne atuty i walory, które współtworzą potencjał rozwojowy.
- **wewnętrzne negatywne** – słabe strony. W słabych stronach rozpoznane są te elementy struktury, które nie funkcjonują poprawnie lub nie odpowiadają potrzebom

związanym z rozwiązywaniem problemów społecznych. Cechy te osłabiają potencjał lokalny.

- **zewnętrzne pozytywne** – szanse. W szansach zidentyfikowane są te czynniki i procesy zewnętrzne, które sprzyjają staraniom samorządu o zapewnienie zabezpieczenia i wzmocnienia potencjału w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- **zewnętrzne negatywne** – zagrożenia. W zagrożeniach rzedstawione są te czynniki i procesy zewnętrzne, na które społeczność lokalna nie ma wpływu, a które mogą zagrozić wysiłkom samorządu w urzeczywistnieniu zamierzonych celów rozwoju. Okoliczności te mogą spowolnić działania strategiczne i opóźnić lub udaremnić osiągnięcie efektów.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie merytoryczne kadr działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom • Gotowość kadr działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej do dalszego kształcenia się i doskonalenia umiejętności • Rozwinięta baza pomocy socjalnej gminy • Współpraca instytucji gminnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom • Doświadczenie i dobre praktyki stosowania procedury „Niebieskiej Karty”, szczególnie przez Policję • Duża ilość i różnorodność form pomocy osobom uzależnionym, dobre zaplecze kadrowe i instytucjonalne • Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału w realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom • Radzenie sobie z wtórną wiktymizacją ofiar przemocy spowodowana działaniami służb • Wysoki odsetek zawiadomień prokuratury w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie • Ograniczone funkcjonowanie w społeczności lokalnej negatywnych stereotypów dotyczących ofiar przemocy domowej • Przygotowanie merytoryczne kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej • Rzetelna lokalna diagnoza problemów związanych z uzależnieniami • Udział wolontariuszy w realizacji działań w obszarze pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpropagowanie (ciągła akcja informacyjna) w zakresie form pomocy rodzinom z problemem uzależnień i przemocy domowej (lokalne gazety, radio, telewizja, Internet, dystrybucja ulotek) • Działalność organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej • Brak zaplecza umożliwiającego skuteczne egzekucje eksmisji sprawców przemocy

<ul style="list-style-type: none"> • Działania profilaktyczne w szkołach w zakresie uświadamiania problemów związanych uzależnieniami i z przemocą domową 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października dnia 1982 r. z późn. zm. • Wprowadzenie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. • Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Zmiany w prawie idące w kierunku lepszej ochrony ofiar przemocy • Zwiększenie ilości podmiotów mogących wszczynać procedurę „Niebieskiej Karty” • Ustawowy obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Ustawowy obowiązek corocznego tworzenia i przyjmowania przez radę gminy gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezradność i bierność wielu rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych • Negatywne wzorce zachowań społecznych funkcjonujące w przestrzeni publicznej • Osamotnienie rodzin z problemem alkoholowym i słabe umiejętności pozyskiwania wsparcia • Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i słabe umiejętności pozyskiwania wsparcia • Skala problemów alkoholowych • Niechęć do ujawniania występowania problemów alkoholowych i zachowań przemocowych w rodzinie • Poczucie bezkarności u sprawców przemocy • Negatywne stereotypy dotyczące ofiar przemocy domowej • Brak poczucia bezpieczeństwa u osób zgłaszających przypadki przemocy domowej • Niewystarczająca wiedza społeczna dotycząca funkcjonowania instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie • Skala patologii społecznych

PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Na podstawie przeprowadzonych w Żaganiu badań monitoringowych można wskazać następujące wnioski w obszarze z lokalnej diagnozy problemów alkoholowych i innych problemów społecznych:

❖ *Hierarchia problemów społecznych*

- Zdaniem dorosłych mieszkańców Żagania najważniejszym obecnie problemem społecznym jest bezrobocie (50% wskazań) a następnie alkoholizm (49%) a dalej -

narkomania (40%). Zdaniem młodzieży główne zagrożenia wyglądają następująco: alkoholizm – 53%, bezrobocie – 47%, narkomania – 47%, przemoc w rodzinie – 43% .

- Takie zjawiska jak: problemy mieszkaniowe/bezdomność (dorośli – 8%, uczniowie – 10%) oraz ubożenie społeczeństwa (dorośli – 13%, uczniowie – 5%) sytuują się na dalszych miejscach

❖ *Alkohol w życiu dorosłych mieszkańców*

- Mieszkańcy Żagania mają dobrą orientację w zakresie funkcjonowania instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych. 68% badanych wiedziało by gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problemy z alkoholem.
- 75% mieszkańców podziela pogląd, że alkohol w piwie jest równie groźny jak w wódce, zaś 3/4 badanych uważa, że alkohol nie jest towarem jak każdy inny i dostęp do niego musi być ograniczony i kontrolowany.
- 90% badanych oczekuje od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych. Natomiast zdaniem 74% respondentów sprzedawcy napojów alkoholowych powinni odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet gdyby przez to alkohole byłyby nieco droższe.
- Sześciu na dziesięciu ankietowanych mieszkańców Żagania piło alkohol nie dłużej niż miesiąc przed okresem badania, zaś 6% deklaruje się jako abstynenci. Najczęściej spożywane jest piwo.
- Więcej niż czterech na dziesięciu badanych osób dorosłych poznała smak alkoholu będąc już osobami pełnoletnimi (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia sięgnęło po alkohol 29% dorosłych.
- Co trzeci z badanych uważa, że osoby pijące alkohol w ich miejscu zamieszkania stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa, natomiast więcej niż co czwarty z mieszkańców bezpośrednio i osobiście doświadczył ostatnio nieprzyjemnych skutków nadużywania przez innych alkoholu.

❖ *Alkohol a młodzież*

- 57% szóstoklasistów, trzech na dziesięciu gimnazjalistów z klas III i 22%% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych uważa błędnie, że alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce.
- Ponad 2/3 uczniów nie widzi potrzeby obniżenia wieku legalnej sprzedaży alkoholu. Co siódmy z ankietowanych uważa nawet, że granica legalnego zakupu alkoholu powinna być podniesiona z 18 do 21 lat.
- **5% uczniów klas VI, 41% gimnazjalistów z klas III i 77% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych spożywało alkohol w miesiącu poprzedzającym badanie.**
- **Najczęściej spożywanym przez młodzież napojem alkoholowym jest piwo. Często towarzyszy temu fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny niż wódce.**
- **7% uczniów klas VI, 49% uczniów klasy III gimnazjum a także 74% uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych było już pijanych.**
- Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu 18% uczniów.
- Co czwarty uczeń klas III gimnazjalnych i 35% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych potwierdza uczestnictwo w kłótni lub sprzeczce z powodu alkoholu.

❖ *Postawy dorosłych a picie alkoholu przez młodzież*

- W co czwartym przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem byli dorośli (najczęściej rodzice).

- Młodzi ludzie nie mają też problemu z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 38% uczniów klasy III gimnazjum kupowało samodzielnie alkohol.
- **Gdy pytamy gdzie młodzież najczęściej spożywa alkohol, to okaże się, że w domu, na dyskotece. A co w tym czasie robią dorośli?**

❖ *Problemy narkomańskie oczyma dorosłych i młodzieży*

- 5% szóstoklasistów, 31% uczniów III klasy gimnazjum i 37% uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi (najczęściej jest to marihuana).
5% uczniów gimnazjów i 9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych miało kontakt ze środkami odurzającymi w okresie 30 dni przed badaniem .
- 44% uczniów i 72% dorosłych uważa, że dostęp do narkotyków jest zdecydowanie łatwy lub raczej łatwy.
- 25% uczniów III klas gimnazjum i 21% uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych spotkało w szkole osobę rozprawdzającą narkotyki (poza szkołą odpowiednio – 41% i 49%).
- Zdecydowana większość mieszkańców (64%) spotyka narkomanów na terenie gminy Żagań. Osobistą znajomość z narkomanami potwierdza 27% badanych.

❖ *Papierosy, dopalacze*

- 93% uczniów klasy VI, 69% gimnazjalistów z klas III oraz 66% uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych nie pali papierosów.
- Pewna część młodzieży ma orientację odnośnie rynku dopalaczy, natomiast kontakty z tymi substancjami są zdecydowanie rzadsze. W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem kontakt z dopalaczami miało; 0% szóstoklasistów, 1% gimnazjalistów z klas III oraz 1% uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych.

❖ *Uzależnienia behawioralne (niechemiczne)*

- 14% badanych osób dorosłych brało udział w grach hazardowych. U części z nich (5%) przyjmuje to formę zachowań problemowych (potrzeba stawiania coraz większych sum).
- Najpopularniejsze są automaty, salony gier.
- Jednocześnie 18% badanych dorosłych mieszkańców Żagania ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od hazardu.
- Nasze badania świadczą o dużym problemie z utrzymaniem się w zaplanowanym czasie jeśli chodzi o korzystania z komputera (dotyczy to 61% uczniów). Niepokojące jest również częste używanie komputera i sieci jako sposobu ucieczki od problemów – zastępuje to w dużym stopniu naukę realnych, konstruktywnych działań (28% uczniów).
- Jednocześnie 31% badanych dorosłych mieszkańców Żagania ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od komputera/Internetu.
- 24% badanych dorosłych mieszkańców Żagania ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od pracy.
- 7 % badanych dorosłych mieszkańców Żagania ma w swoim bliskim otoczeniu osobę, którą uważa za uzależnioną od zakupów.

❖ *Diagnoza problemów związanych z przemocą*

- Dorośli respondenci z reguły (76%) nie lekceważą problemu przemocy domowej i nie uważają, że jest on sztucznie wyolbrzymiany.

- Zdecydowana większość badanych (82%) nie jest zwolennikami surowego wychowywania dzieci, ale 18% badanych podziela takie przekonanie.
- Połowa badanych dorosłych popiera pomysł prawnego zakazu stosowania kar fizycznych wobec dzieci.
- 28% badanych mieszkańców Żagania uważa, że zjawisko przemocy domowej występuje w 21% do 50% rodzin.
- 2/3 badanych zna rodziny, w których występuje przemoc domowa.
- Co piąty badany był ofiarą przemocy ze strony współmałżonka. W większości przypadków jest to przemoc psychiczna.
- Co dwunasty badany przyznaje się do stosowania jakiejś formy przemocy w stosunku do współmałżonka.
- Co piąty badany stosuje kary cielesne wobec dzieci.
- Część dzieci w domach narażona jest ze strony rodziców na różnego rodzaju akty przemocy, głównie przemocy psychicznej: wyzwiska. Zdarza się także przemoc fizyczna: popychanie, szarpanie, bicie.
- **Co czternasty z badanych uczniów był karany przez rodziców w sposób niebezpieczny.**
- Co piąty z badanych uczniów prowokował bójkę z rówieśnikami, zaś 37% badanych młodych ludzi było przez rówieśników atakowanych i zmuszanych do obrony.
- **Co szósty z uczniów doznawał przemocy ze strony rówieśników w szkole lub na podwórku, zaś 5% przyznaje, że było sprawcą przemocy rówieśniczej.**
- Co czwarty z uczniów był wulgarnie wyzywany, straszony lub ośmieszany przez Internet lub SMS. Najczęściej sprawcą cyberprzemocy był ktoś z kolegów.

❖ *Monitorowanie problemów społecznych na przestrzeni ostatnich lat*

- Duża część mieszkańców Żagania (63%) dostrzega korzystną tendencję zmiany preferencji konsumpcji napojów alkoholowych na korzyść alkoholi niskoprocentowych.
- Wielu badanych (48%) dostrzega pozytywną tendencję w obszarze spożywania alkoholu w pracy (zmniejszanie się skali zjawiska).
- **3/4 mieszkańców coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.**
- Jak wynika z przeprowadzonych badań, działania lokalne mają, zdaniem mieszkańców Żagania, bardzo istotny wpływ na pozytywne zmiany w obyczaju i zachowaniach alkoholowych na przestrzeni ostatnich lat (docenia to 33% badanych).
- W porównaniu z poprzednim badaniem zmalała liczba uczniów klas VI SP i klas III gimnazjalnych, którzy spożywali alkohol w miesiącu poprzedzającym badanie.
- Uczniowie we wszystkich grupach wiekowych upijają nieco rzadziej się, niż 6 lat temu.
- Odsetek uczniów mających kontakt ze środkami odurzającymi wzrósł nieco wśród gimnazjalistów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
- Odsetek uczniów doznających jakiegokolwiek formy przemocy domowej zmniejszył się.

I. Cele Programu.

Program jest kontynuacją działań systematycznie i konsekwentnie realizowanych w mieście Żagań od wielu lat. Zawiera spis zadań, które nakłada na gminy ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, z uwzględnieniem celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Zadania ujęte w Programie są inicjowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływaną przez Burmistrza Miasta w drodze zarządzenia.

Jako główne cele programu przyjmuje się: zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi. Ideą stojącą za zasadą pomocniczości jest założenie, że im bardziej bierze się pod uwagę odbiorcę działań tym skuteczniej i plastyczniej – w zależności od lokalnych potrzeb – mogą być planowane zadania i dystrybuowane środki. Dlatego tak istotne jest przygotowanie lokalnej diagnozy pozwalającej ocenić aktualny stan problemów alkoholowych, zasobów i efektów podejmowanych działań oraz publikowanie wyników tych badań w środowisku lokalnym. W roku 2018 ww. cele główne, kontynuując działania z lat poprzednich, planuje się zrealizować poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację czasu wolnego.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych.
3. Prowadzenie edukacji publicznej i szkoleń przedstawicieli różnych profesji z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
5. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych poprzez prowadzenie regularnych kontroli punktów sprzedaży.
6. Zapewnienie dostępności profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.
7. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia poprzez współpracę z mediami lokalnymi oraz wspieranie środowisk abstynenckich.

II. Zadania i sposób ich realizacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, do głównych zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należą w szczególności:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;

- 1) Udzielanie dotacji celowej na prowadzenie Klubu Abstynenta na terenie miasta Żagań, w tym m.in. na:
  - prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
  - wspieranie działalności grup samopomocowych w Klubie Abstynenta,
  - sfinansowanie organizacji imprez i konkursów promujących zdrowy styl życia, w tym Zlotu Klubów Abstynenta z terenu województwa lubuskiego,
  - tworzenie bazy materialnej w Klubie.
- 2) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla personelu medycznego, członków komisji i osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi, w celu podniesienia kwalifikacji.
- 3) Finansowanie badań i opinii sporządzanych przez lekarzy biegłych, w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- 4) Ponoszenie kosztów opłat sądowych od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego.
- 5) Finansowanie różnych form terapii dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.
- 6) Wykorzystywanie instytucji zobowiązania do leczenia odwykowego.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADANIA:

- liczba programów terapeutycznych i osób biorących w nich udział,
- liczba osób korzystających ze szkoleń,
- liczba osób skierowanych na badania przez biegłego psychologa i ilość sporządzonych opinii,
- liczba wniosków skierowanych do sądu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnienia pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- 1) Finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych, w których prowadzona jest praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.
- 2) Finansowanie lub dofinansowanie szkoleń pedagogów, psychologów i nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach.
- 3) Współpraca z lokalnymi instytucjami zajmującymi się m.in. pomocą ofiarom przemocy:
  - a. Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
  - b. Komendą Powiatową Policji,
  - c. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - d. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - e. Żagańskim Stowarzyszeniem Klubu Abstynentów „PROMYK”,
  - f. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
  - g. Strażą Miejską,
  - h. Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
- 4) Organizowanie, dofinansowanie lub finansowanie szkoleń indywidualnych osób lub grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.
- 5) Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 6) Dofinansowanie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży na bazie stowarzyszeń, szkół i organizacji.
- 7) Dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 8) Sfinansowanie obozu terapeutycznego dla rodzin z problemem alkoholowym organizowanego przez Klub Abstynenta w ramach udzielonej dotacji celowej.
- 9) Przeprowadzanie wywiadów dotyczących sytuacji w rodzinie i miejscu zamieszkania osoby uzależnionej.
- 10) Wnioskowanie do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- 11) Finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
- 12) Realizacja programów profilaktycznych i prelekcji dla dzieci, młodzieży i rodziców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

- 13) Wynagrodzenie specjalistów dyżurujących w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, doznających przemocy domowej.
- 14) Finansowanie działań prowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w szczególności:
  - czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu osoby uzależnionej od alkoholu,
  - prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie miasta Żagań i liczba dzieci uczęszczających do tych świetlic,
- ilość instytucji zaangażowanych w realizację Programu,
- liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- ilość programów profilaktycznych i prelekcji dla dzieci, młodzieży i rodziców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy oraz liczba uczestników,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
- liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, które wpłynęły do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu,
- liczba wniosków skierowanych przez Komisję, do psychologa i psychiatry o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz liczba uzyskanych opinii,
- liczba osób korzystających z porad podczas dyżurów specjalistów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób doznających przemocy domowej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 1) Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów oraz poszerzanie ich o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne obejmujące w szczególności ćwiczenia asertywnych zachowań, nieulegania naciskowi grupy oraz bronięcia własnych postaw i przekonań.
- 2) Wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców.
- 3) Zakup literatury, czasopism, książek i innych materiałów z przeznaczeniem do realizowania w szkołach zajęć profilaktycznych.
- 4) Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

- 5) Sfinansowanie spektakli, przedstawień, wykładów i szkoleń dla dzieci i młodzieży dotyczących zdrowego stylu życia.
- 6) Wspieranie doksztalcania w zakresie profilaktyki uzależnień.
- 7) Współpraca z prasą lokalną i mediami poprzez umieszczanie artykułów dotyczących działalności profilaktycznej i terapeutycznej na terenie miasta Żagań.
- 8) Wykonanie materiałów informacyjnych związanych z realizacją programu.
- 9) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałania przemocy.
- 10) Organizacja imprez i festynów promujących zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży.
- 11) Wspieranie działań na rzecz zdrowego i bezpiecznego stylu życia dzieci i młodzieży.
- 12) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- 13) Promowanie mody na zdrowy styl życia, zachęcanie i włączanie młodzieży do udziału w konkursach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym.
- 14) Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz liczba uczestników,
- ilość placówek wyposażonych w materiały do realizacji programów profilaktycznych,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych,
- ilość placówek realizujących pozalekcyjne zajęcia sportowe,
- ilość spektakli i innych form profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i liczba uczestników,
- ilość kampanii profilaktycznych,
- ilość zorganizowanych imprez promujących zdrowy styl życia,
- ilość działań na rzecz zdrowego i bezpiecznego stylu życia dzieci i młodzieży,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień;

W ramach tego zadania zakłada się dalszy wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez udzielanie dotacji na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Wspomaganie tego rodzaju działalności odbywać się będzie m.in. poprzez:

- 1) Finansowanie działalności Klubu Abstynenta na terenie miasta Żagań.
- 2) Finansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Żagań, dla dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności z rodzin dotkniętych i zagrożonych problemem alkoholowym, z uwzględnieniem programów i działań profilaktycznych, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym z problemem alkoholowym).
- 3) Zakup wyposażenia dla szkół i jednostek realizujących programy profilaktyczne i terapeutyczne.
- 4) Zorganizowanie dostępu do szkoleń przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość świetlic opiekuńczo-wychowawczych i liczba dzieci do nich uczęszczających,
- liczba osób korzystających ze szkoleń dla przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie tego rodzaju prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

III. Ograniczanie dostępności alkoholu.

Ograniczanie spożycia napojów alkoholowych stanowi jedno z najważniejszych zadań zarówno organów administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego. W tym kontekście ograniczenie dostępności alkoholu, stanowiące jedno z najbardziej efektywnych narzędzi ograniczania poziomu spożycia napojów alkoholowych oraz rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych nim spowodowanych, uznaje się za jeden z kluczowych elementów polskiego modelu rozwiązywania problemów alkoholowych. W obecnym stanie prawnym przyjęto rozwiązanie zgodnie, z którym ograniczenia w zakresie dostępności napojów alkoholowych w niewielkim zakresie określone zostały na poziomie ustawowym – w art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W związku z powyższym dla lepszego radzenia sobie z problemami alkoholowymi potrzebne są zorganizowane działania prowadzone na szczeblu gminy. Ograniczanie dostępności alkoholu na szczeblu lokalnym odbywać się będzie poprzez:

- 1) sytuowanie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Żagań w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia liczby punktów sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) na terenie miasta Żagań,

- 2) nieprzekraczanie oraz niezwiększanie ustalonego limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Żagań,
- 3) prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- 4) podejmowanie interwencji w związku z działaniami mającymi charakter reklamy lub promocji napojów alkoholowych,
- 5) prowadzenie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych,
- 6) współpraca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych,
- ilość działań zrealizowanych wspólnie z innymi instytucjami w celu prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

IV. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na podstawie art. 4¹ ust. 5 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustala się, następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje za pracę w komisji wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 847), za wyjątkiem sekretarza Komisji, któremu przysługuje wynagrodzenie roczne na podstawie umowy-zlecenia.
- 2) wynagrodzenie członka komisji przysługuje za:
  - a) udział w posiedzeniach komisji motywujących do leczenia osoby uzależnione od alkoholu,
  - b) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- 3) wynagrodzenie wypłacane jest za posiedzenie komisji oraz za każdy dzień przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu, z zastrzeżeniem, iż liczba skontrolowanych punktów w danym dniu nie może być mniejsza niż 4.
- 4) podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji lub protokoły kontroli punktów sprzedaży alkoholu, zatwierdzone przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. Finansowanie Programu.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ ust. 1 określa jakie działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy, a także precyzuje, że realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Dalej ustawa wskazuje gminom źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań: „W celu pozyskiwania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art.4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (...),” (art. 11¹). Opłata ta stanowi dochód gminy, który jest przekazywany na realizację zadań ujętych w programie. Zgodnie z art. 18² cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych „(...) wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu Narkomanii
i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”

Oznacza to, że środki pochodzące z opłat są ściśle powiązane z finansowaniem ww. zadań i nie można ich wykorzystać na inne cele, nie mające z nimi merytorycznego związku.

Szczegółowy podział wydatków na realizację poszczególnych zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i zwalczania narkomanii określają Preliminarze Dochodów i Wydatków na 2018 r. stanowiące załączniki nr 1 i 2 do niniejszego Programu.

VI. Realizacja Programu.

Osobą odpowiedzialną za realizację i koordynację Programu jest Pełnomocnik Burmistrza Miasta Żagań ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**Preliminarz
Dochodów i Wydatków na 2018 r.
w części dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi**

I. Dochody:

1. Dział 756 rozdz. 75618 § 0480 – 615.000 zł.

Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. Wydatki:

Dział 851 „Ochrona Zdrowia”

Rozdział 85154 „Przeciwdziałanie Alkoholizmowi” – 575.000 zł.

Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

§2360 Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego – 165.000 zł.

1. Prowadzenie Klubu Abstynenta na terenie miasta Żagań – 34.000 zł.
2. Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Żagań dla dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności z rodzin dotkniętych i zagrożonych problemem alkoholowym, z uwzględnieniem programów i działań profilaktycznych, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom – 84.000 zł.
3. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej, w szczególności z rodzin dotkniętych i zagrożonych problemem alkoholowym, z uwzględnieniem programów i działań profilaktycznych, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom – 47.000 zł.

§4110 Składki na ubezpieczenie społeczne – 5.000 zł.

§4120 Składki na fundusz pracy – 1.000 zł.

§4170 Wynagrodzenia bezosobowe – 38.370 zł.

1. Wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za udział w posiedzeniach zespołu motywującego do leczenia osoby uzależnione od alkoholu oraz kontrole sklepów i lokali gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych – 11.970 zł.
2. Opłata za realizację programów, zajęć profilaktycznych, spektakli i innych form edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz programów szkoleniowych dla przedstawicieli wybranych profesji – 3.000 zł.
3. Wynagrodzenie roczne sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 5.400 zł.
4. Wynagrodzenia za prowadzenie zajęć z dziećmi podczas półkolonii organizowanych na bazie szkół – 12.000 zł.

5. Wynagrodzenie specjalistów dyżurujących w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, doznających przemocy domowej – 6.000 zł.

§4190 Nagrody konkursowe – 2.950 zł.

1. Zakup nagród na organizowane festyny, imprezy, konkursy promujące zdrowy i bezpieczny styl życia oraz inne działania profilaktyczno-edukacyjne – 2.000 zł.
2. Zakup nagród na organizację półkolonii w szkołach – 950 zł.

§4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 5.600 zł.

- a) Zakup literatury do realizowanych w szkołach programów profilaktycznych, czasopism, książek i innych materiałów z przeznaczeniem dla jednostek realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień – 1.000 zł.
- b) Zakup materiałów na organizowane festyny, imprezy, kampanie edukacyjne, konkursy promujące zdrowy i bezpieczny styl życia i inne działania profilaktyczno-edukacyjne – 3.000 zł.
- c) Zakup materiałów na organizację półkolonii w szkołach – 1.600 zł.

§4220 Zakup środków żywności – 89.050 zł.

1. Zakup artykułów spożywczych dla potrzeb dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – 74.800 zł.
2. Zakup artykułów spożywczych na organizowane festyny, imprezy, konkursy promujące zdrowy i bezpieczny styl życia oraz inne działania profilaktyczno-edukacyjne – 1.000 zł.
3. Zakup artykułów spożywczych na organizację półkolonii w szkołach – 12.750 zł.
4. Zakup artykułów na organizację posiedzeń, szkoleń, konferencji, wykładów dla uczniów, pedagogów, kuratorów, personelu medycznego, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy i innych działań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy – 500 zł.

§ 4300 Zakup usług pozostałych – 254.830 zł.

1. Usługi transportowe w zakresie przewozu osób dorosłych i dzieci w ramach półkolonii, festynów, wycieczek oraz innych imprez promujących zdrowy styl życia organizowanych przez szkoły, świetlice opiekuńczo-wychowawcze i inne jednostki realizujące zadania z zakresu profilaktyki – 2.000 zł.
2. Opłaty za dokształcanie pedagogów, personelu medycznego, sprzedawców napojów alkoholowych, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy, osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi od alkoholu, sprawcami i ofiarami przemocy oraz inne wydatki związane z realizacją programu – 3.000 zł.
3. Sfinansowanie półkolonii na bazie szkół publicznych (programy profilaktyczne, seanse filmowe, wycieczki, zabawy i inne) – 3.800 zł.

4. Sfinansowanie różnych form terapii dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, współuzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy – 15.000 zł.
5. Sfinansowanie organizacji imprez, festynów, wycieczek, kampanii edukacyjnych, koncertów, spektakli, warsztatów oraz innych form edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (opłata zespołów muzycznych, programów i innych kosztów) – 28.530 zł.
6. Opłaty za wykonanie materiałów informacyjnych związanych z realizacją programu – 2.500 zł.
7. Sfinansowanie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży – 200.000 zł.

§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii – 10.200 zł.

1. Opłata za wydanie opinii przez biegłego psychologa i psychiatrę, w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 5.200 zł.
2. Wykonanie diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta Żagań – 5.000 zł.

§ 4410 Podróże służbowe krajowe – 500 zł.

1. Opłaty za wyjazdy na szkolenia, konferencje, spotkania tematyczne oraz kontrole jednostek i organizacji świadczących usługi w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień – 500 zł.

§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 1.000 zł.

1. Opłaty sądowe od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego - 1.000 zł.

§ 4700 Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej – 1.500 zł.

1. Opłaty za szkolenia z zakresu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy – 1.500 zł.

**Preliminarz
Dochodów i Wydatków na 2018 r.
w części dotyczącej zwalczania narkomanii**

I. Dochody:

Dział 756 rozdz. 75618 § 0480 – **615.000 zł.**

Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. Wydatki

Dział 851 rozdz. 85153 „Zwalczanie Narkomanii” – **40.000 zł.**

Wydatki na przeciwdziałanie narkomanii.

§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne – 150 zł.

§ 4120 Składki na fundusz pracy – 70 zł.

§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe – 2.000 zł.

1. Opłaty za realizację programów, zajęć profilaktycznych, spektakli i innych form edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz programów szkoleniowych dla przedstawicieli wybranych profesji - 2.000 zł.

§ 4190 Nagrody konkursowe – 3.000 zł.

1. Zakup nagród na organizowane festyny, imprezy, konkursy promujące zdrowy i bezpieczny styl życia oraz inne działania profilaktyczno-edukacyjne – 3.000 zł.

§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 3.000 zł.

1. Zakup literatury do realizowanych w szkołach programów profilaktycznych, czasopism, książek i innych materiałów z przeznaczeniem dla jednostek realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii – 2.000 zł.
2. Zakup materiałów na organizowane festyny, imprezy, kampanie edukacyjne oraz konkursy i inne działania z zakresu profilaktyki, promocji zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii – 1.000 zł.

§ 4220 Zakup środków żywności - 1.000 zł.

1. Zakup artykułów spożywczych na organizowane festyny, imprezy oraz konkursy i inne działania z zakresu profilaktyki, promocji zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii – 1.000 zł.

§ 4300 Zakup usług pozostałych – 28.280 zł.

1. Opłaty za szkolenia pedagogów, personelu medycznego, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi od narkotyków oraz inne wydatki związane z realizacją programu – 3.000 zł.

2. Opłaty za spektakle, przedstawienia, wykłady, szkolenia i programy profilaktyczne dotyczące zdrowego stylu życia i przeciwdziałania narkomanii – 3.000 zł.
3. Sfinansowanie organizacji imprez, festynów, wycieczek, kampanii edukacyjnych, koncertów oraz innych form edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (opłata zespołów muzycznych, programów i innych kosztów) – 20.280 zł.
4. Sfinansowanie różnych form terapii dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz współuzależnionych – 2.000 zł.

§ 4410 Podróże służbowe krajowe – 1.500 zł

1. Opłaty za wyjazdy na szkolenia, konferencje, spotkania tematyczne oraz kontrole jednostek i organizacji świadczących usługi w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień – 1.500 zł.

§ 4700 Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej – 1.000 zł

1. Opłaty za szkolenia z zakresu przeciwdziałania narkomanii – 1.000 zł.